

Klima, natur og energis møde den 09. april 2024

Mødelokale F1 kl. 08.00

Referat

25 - Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Godkendt.

26 - Orientering om regnskab 2023

Resume

I nærværende sag redegøres for det endelige regnskab for 2023 på Klima, natur og energi. Dermed redegøres for regnskabsresultatet på det bevillingsområde, der er på udvalget.

Samlet set på udvalget udviser regnskabet et mindreforbrug på 1,1 mio. kr. i forhold til korrigeret budget på driften.

På anlægssiden udviser regnskabet et mindreforbrug på 9,7 mio. kr. vedrørende bruttoanlægsudgifterne og en mindreindtægt på 1,4 mio. kr. på bruttoanlægsindtægterne.

Indstilling

Administrationen indstiller til Klima, natur og energi, at:

1. Tage orienteringen til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Drift

Samlet set udgør årets resultat et mindreforbrug på 1,1 mio. kr. i forhold til korrigeret budget på bevillingsområdet By og Landskab.

Mindreforbruget kan primært forklares ved:

- 0,5 mio. kr. (merforbrug) vedrørende Varmeplaner
- 1,1 mio. kr. (mindreforbrug) vedrørende Rottebekæmpelse
- 0,5 mio. kr. (mindreforbrug) vedrørende Naturområdet

For en nærmere gennemgang af mindreforbruget på området henvises til vedlagte bilag "Regnskab 2023 drift (KNE)".

Anlæg

Samlet set udviser anlægsprojekterne et mindreforbrug på bruttoanlægsudgifterne i forhold til korrigeret budget på 9,7 mio. kr. og en mindreindtægt på bruttoanlægsindtægterne i forhold til korrigeret budget på 1,4 mio. kr.

Mindreforbruget på bruttoanlægsudgifterne vedrører følgende anlægsprojekter:

- 1,4 mio. kr. (mindreforbrug) - Energiinvesteringer
- 0,4 mio. kr. (mindreforbrug) - Skift til hybrid/elbiler
- 0,1 mio. kr. (mindreforbrug) - Pulje til klima og miljø
- 0,3 mio. kr. (mindreforbrug) - Pulje til stier og skilte
- 5,8 mio. kr. (mindreforbrug) - Klimahandlingsplan
- 0,4 mio. kr. (mindreforbrug) - Støttepunkter til friluftsliv
- 0,03 mio. kr. (merforbrug) - Rekreative stier
- 0,6 mio. kr. (mindreforbrug) - Kystbeskyttelse af Fr. sund Midtby
- 0,5 mio. kr. (mindreforbrug) - Marbækrenden
- 0,4 mio. kr. (mindreforbrug) - Vandløbsregulativer
- 0,1 mio. kr. (mindreforbrug) - Naturhandleplan

Mindreindtægten på bruttoanlægsindtægterne vedrører følgende anlægsprojekt:

- 1,4 mio. kr. (mindreindtægt) vedrørende Kystbeskyttelse af Fr. sund Midtby

For en nærmere gennemgang af regnskabet henvises til vedlagte bilag ”Regnskab 2023 anlæg (KNE)”.

Inddragelse

Det er ikke vurderet relevant at inddrage eksterne parter.

Økonomi

Nærværende regnskabssag har ingen bevillingsmæssige konsekvenser, da disse fremgår af separat overførselssag.

Bilag

- Regnskab 2023 drift (KNE)
- Regnskab Anlæg 2023 (KNE)

27 - Beslutning om overførsel 2023

Resume

I nærværende sag redegøres for det endelige regnskabs konsekvens for overførsler til efterfølgende år på Klima, natur og energi.

Der er ingen overførsler til 2024 på driften.

På anlægssiden overføres bruttoanlægsudgifter på 9,7 mio. kr. fra 2023, fordelt med 1,5 mio. kr. i 2024, 6,2 mio.kr. i 2025 og 2,0 mio. kr. i 2026. Der overføres tillige bruttoanlægsindtægter på 1,4 mio. kr. fra 2023 til 2024.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Klima, natur og energi over for Økonomiudvalget og Byrådet anbefaler, at:

1. Godkende tillægsbevilling på 9,7 mio. kr. for overførsel af mindreforbrug fra 2023 på bruttoanlægsudgifterne, fordelt med 1,5 mio. kr. i 2024, 6,2 mio.kr. i 2025 og 2,0 mio. kr. i 2026.
2. Godkende tillægsbevilling på 1,4 mio. kr. for overførsel af mindreindtægt fra 2023 på bruttoanlægsindtægterne til 2024.

Beslutning

Anbefales.

Sagsfremstilling

Drift

Samlet set udgør årets resultat et mindreforbrug på 1,1 mio. kr. i forhold til korrigeret budget på bevillingsområdet By og Landskab.

Der er ingen overførsler på driften fra 2023 til 2024.

Anlæg

Samlet set udgør de skattefinansierede anlægsprojekter under Klima, natur og energi, et mindreforbrug på bruttoanlægsudgifterne i forhold til korrigeret budget på 9,7 mio. kr., og en mindreindtægt på bruttoanlægsindtægterne i forhold til korrigeret budget på 1,4 mio. kr.

Overførsel af bruttoanlægsudgifter

Der overføres samlet bruttoanlægsudgifter på 9,7 mio. kr. fra 2023, fordelt med 1,5 mio. kr. i 2024, 6,2 mio.kr. i 2025 og 2,0 mio. kr. i 2026.

Overførslen på bruttoanlægsudgifter til 2024 vedrører følgende anlægsprojekter:

- 0,3 mio. kr. (mindreforbrug) - Pulje til stier og skilte
- 0,4 mio. kr. (mindreforbrug) - Støttepunkter til friluftsliv
- 0,03 mio. kr. (merforbrug) - Rekreative stier
- 0,5 mio. kr. (mindreforbrug) - Marbækrenden
- 0,3 mio. kr. (mindreforbrug) - Vandløbsregulativer
- 0,1 mio. kr. (mindreforbrug) - Naturhandleplan

Overførslen på bruttoanlægsudgifter til 2025 vedrører følgende anlægsprojekter:

- 0,4 mio. kr. (mindreforbrug) - Skift til hybrid/elbiler
- 5,8 mio. kr. (mindreforbrug) - Klimahandlingsplan

Overførslen på bruttoanlægsudgifter til 2026 vedrører følgende anlægsprojekter:

- 1,4 mio. kr. (mindreforbrug) - Energiinvesteringer
- 0,6 mio. kr. (mindreforbrug) - Kystbeskyttelse af Fr. sund Midtby

Overførsel af bruttoanlægsindtægter

Der overføres samlet bruttoanlægsindtægter på 1,4 mio. kr. fra 2023 til 2024.

Overførslen på bruttoanlægsindtægter til 2023 vedrører følgende anlægsprojekter:

- 1,4 mio. kr. (mindreindtægt) vedrørende Kystbeskyttelse af Fr. sund Midtby

For en nærmere gennemgang af overførslerne henvises til vedlagte bilag "Overførsel 2023 anlæg (KNE)".

Inddragelse

Det er ikke vurderet relevant at inddrage eksterne parter.

Økonomi

Overførslen fra 2023 giver anledning til en samlet tillægsbevilling på 9,7 mio.kr. vedrørende bruttoanlægsudgifterne, fordelt med 1,5 mio. kr. i 2024, 6,2 mio.kr. i 2025 og 2,0 mio. kr. i 2026.

Der søges tillige en tillægsbevilling på -1,4 mio. kr. for 2024 for overførsel af bruttoanlægsindtægter fra 2023.

Bilag

- Overførsel 2023 anlæg (KNE)

28 . Beslutning om igangsættelse af energiltag i 2024

Resume

I denne sag skal Klima, natur og energi tage stilling til anvendelse af de afsatte anlægsmidler til energiforbedringer i de kommunale bygninger. Samtidig gives udvalget en orientering om de energiltag, der er gennemført i 2023.

Indstilling

Administrationen indstiller til Klima, natur og energi, at:

1. Godkende de udvalgte tiltag til udførelse i 2024

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Forslag til tiltag i 2024

Byrådet har ved budgetvedtagelsen besluttet at afsætte ca. 5,8 mio. kr. til energiinvesteringer i kommunale bygninger i 2024. Beløbet er dels en overførsel fra 2023 samt afsatte midler i 2024. Beløbet er frigivet ved budgetvedtagelsen.

Administrationen forslår følgende fokusområder for 2024:

Belysning

Der er flere steder i kommunen, hvor belysningsanlæggene er af ældre dato. Samtidig udfordres de ældre anlæg af ny lovgivning for lyskilder, der bevirker, at der skal anvendes LED-pære i stedet for lysstofrør.

Der er derfor synergi i at udskifte belysningen til nye armaturer i samarbejde med de renoveringstiltag, der planlægges på Plan og tekniks ansvarsområde.

Det anbefales at anvende ca. 2.200.000 mio. kr. til nye belysninger.

Ekstra rumventilation

I haller med højt til loftet kan man ved at sætte ekstra ventilatorer op opnå bedre ventilation og bedre varmfordeling. Derved kan man skrue ned på den normale ventilation og samlet spare energi.

Det anbefales at anvende 0,45 mio. til ny rumventilation

Varmestyring

På flere ejendomme er der varmestyring af ældre dato, som enten er defekt eller har en dårlig virkningsgrad. Administrationen anbefaler, at nuværende ikke-internetopkoblede styringer erstattes af forholdsvis simple styringer med internetopkobling således, at forbrug og regulering kan styres såvel på stedet som centralt fra.

Det anbefales at anvende ca. 0,35 mio. til ny varmestyring.

Vinduesudskiftninger

I forbindelse med sag 3 d. 17. januar besluttede udvalget, at energimidlerne kunne anvendes til tiltag med længerevarende tilbagebetalingstid, (op til 30 år) bl.a. for at kunne investere i klimaskærmen.

Administrationen har på tværs af energifaglighed og byggefaglighed udvalgt steder, hvor det giver synergi at investere i nye vinduer og eventuelt karme og omkringliggende konstruktioner.

Det anbefales at anvende ca. 1,65 mio. til ny vinduesudskiftning.

Bonderup 2C – Den ny svømmehal

Efter etableringen af den nye svømmehal er det konstateret, at energiforbruget er væsentligt større end estimeret. Administrationen har løbende arbejdet med at sænke dette. Der er bl.a. arbejdet med ventilationsstyringen og filtre på de fleste ventilationsanlæg. Administrationen anbefaler at fortsætte med at have fokus på ventilationen og bl.a. arbejde med at undersøge, om det kan lade sig gøre at genbruge varmen fra varmtvandssaunaen.

Det anbefales at anvende ca. 0,45 mio. kr. på en løsning for at mindske energiforbruget yderligere på den ny Svømmehal.

Servicering af ventilationsanlæg og løbende filterskift

For at sikre god energirigtig drift af kommunens ventilationsanlæg anbefaler administrationen, at ventilationsanlæggene årligt serviceres.

Det anbefales at afsætte 0,6 mio. til ventilationservice.

Udvalget vil blive orienteret, hvis der sker ændringer, der bevirker, at tiltagene ikke kan gennemføres.

Orientering om status fra 2023

Indkøb af Ento

Ento er kommunens nye energiovervågningssystem, som benytter kunstig intelligens til analyse af forbrug, som fås direkte fra forsyningsselskaberne.

Administrationen er i gang med implementering af systemet, men kan allerede nu se, det virker og at det er rigtig godt arbejdsredskab til at opnå det forventede energibesparelser på energitiltagene.

Ento er på nuværende tidspunkt sat op til, at måle elforbrug på alle kommunens ejendomme. I 2024 vil der ske en yderligere opkobling, så der kan måles på bygninger med fjernvarme. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at måle gasforbrug på systemet. EON og Vestforbrænding oplyser, at fjernvarmen vil være udrullet for langt de fleste kommunale ejendomme beliggende i Frederikssund Syd i 2026. Når dette er sket, vil disse målere også blive koblet op på systemet.

Ekstra rumventilation i haller

Der er opsat ekstra ventilatorer i Frederikssundshallen. Via Ento kan det allerede ses, at der giver en stor besparelse på el. Varme måles endnu ikke via Ento, men her er der også en besparelse.

Elektrostatisk filtre

Der er blevet etableret filtre, der renses luften næsten 100 % for partikler og virus, og samtidig giver en energibesparelse på Frederikssund Svømmehal. Teknikken er relativ ny i Danmark og den forventede besparelse kan indtil videre ikke ses. Administrationen vil følge tiltaget, så det sikres, at både besparelse og funktion opnås. Den ny teknologi bevirker, at serviceudgiften bl.a. til filterskift bliver væsentlig mindre end forventet.

Renovering af varmecentral og sikring af varmtvand på Afd. Dalby

Der har gennem længere tid været problemer med at holde varmen og få varmtvand på afd. Dalby. Dette er nu blevet rettet op. Det er usikkert, om der er vil være en egentlig besparelse - dette afklares i 2024.

Inddragelse

Inddragelse er ikke vurderet relevant.

Økonomi

Der er afsat 5,8 mio. kr. i budget 2024 til energiinvesteringer, hvor alle midler er frigivet. De udvalgte tiltag i indstillingen vil blive afholdt indenfor denne ramme i 2024.

29 - Beslutning om opsætning af permanente offentlige toiletter på Kulhuse Strand

Resume

Klima, natur og energi skal med denne sag beslutte, at der afsættes midler til foranalyse til etablering af permanent toiletbygning ved Kulhuse strand samt drøfte udformning af nye permanente toiletter på Kulhuse Strand.

Administrationen giver desuden orientering om opstilling af midlertidige toiletter for badesæsonen 2024.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Klima, natur og energi over for Økonomiudvalget og Byrådet anbefaler, at:

1. Der igangsættes foranalyse til etablering af permanent toiletbygning.
2. Der frigives 0,1 mio. kr. i 2024 til foranalysen.
3. Drøfte retning for arkitektur og udformning på nye permanente toiletter

Beslutning

Indstillingspunkt 1: Anbefales.

Indstillingspunkt 2: Anbefales.

Indstillingspunkt 3: Drøftet.

Udvalget ønsker, at der anvendes den samme toiletttype, som anvendes andre steder i kommunen. De permanente toiletter ønskes så vidt muligt placeret på strandsiden af vejen.

Udvalget ønsker, at der efterfølgende ses nærmere på udviklingsmulighederne i området omkring Kulhuse Havn.

Sagsfremstilling

Klima, natur og energi besluttede den 16. januar 2024, sag 7, at opsige aftalen med Kulhuse Kro om offentlig brug af toiletter. For at opretholde blå flag på Kulhuse Strand, skal der etableres midlertidige toiletter til badesæsonen 2024 i uge 27-32.

Administrationen er i dialog med myndighedsområderne, og har indsendt ansøgninger om 6-ugers midlertidig tilladelse for indeværende badesæson. Der forventes tilladelse før badesæsonens begyndelse, således at blå flag kan opretholdes for 2024 i uge 27-32.

Kulhuse Havns bestyrelse har drøftet en henvendelse fra administrationen om brug af en del af deres bygning til offentlige toiletter. Bestyrelsen har d. 12. januar 2024 skrevet retur, at de ikke er indstillet på at opgive de eksisterende toiletter til offentlig brug. Ejerne af de øvrige rum er heller ikke indstillet på at opgive deres lokaler.

Nyt permanent toilet

På baggrund af områdets restriktioner, skal der bl.a. søges om tilladelse fra Kystdirektoratet, Slots- og Kulturstyrelsen, Fredningsnævnet samt søges byggetilladelse og landzonetilladelse. Det forventes, at myndighedsbehandlingen vil tage ca. 10 måneder fra ansøgning er indsendt. Dette tidsestimat er afhængigt af de enkelte myndigheders behandlingstider på ansøgningstidspunktet, og kan derfor variere. Omkostninger til foranalyser og projektering udgør ca. 100.000 kr. Administrationen vil senere vende tilbage til udvalget, med resultatet af foranalyse samt forslag til placering af det permanente toilet.

Et offentligt toilet kan udføres i forskellige arkitektoniske niveauer. I bilag 1 kan der ses 3 forskellige eksempler som kan udpege retningen for ambitionsniveauet for den kommende toiletbygning. Udvalget skal drøfte retningen. Der vil i budget 2025-2028 skulle afsættes midler til etablering af den permanente toiletbygning.

Byggeperiode for toilettet forventes at vare ca. 2 måneder.

Inddragelse

Kulhuse Havns bestyrelse er hørt om brug af deres bygning, og har afvist muligheden for at etablere offentlige toiletter heri.

Økonomi

Der er i budget 2024 afsat 1,7 mio. kr. til projekt Støttestrukturer til friluftsliv. Der forventes overførsel af mindreforbrug fra 2023 til 2024 på 0,36 mio. kr. til projektet. Overførslen forventes at blive behandlet på Byrådet i april måned. Herefter vil budgettet for projekt Støttestrukturer til friluftsliv udgøre 2,036 mio. kr. i 2024, heraf søges 0,1 mio. kr. frigivet i nærværende sag.

Bilag

- Bilag 1 Toilettype forslag

30 - Beslutning om omprioritering af midler til en kommunal indsats for udtag af lavbundsjord

Resume

Klima, natur og energi har efterspurgt nødvendige beslutninger for at kunne forcere indsatsen for at forbedre tilstanden i fjordene, herunder for udtag af lavbundsjord til vådområder.

Administrationen foreslår at disponere midler fra klimaplan 2045 til en screening af potentielle vådområdeprojekter som grundlag for en prioritering af indsatsen. Administrationen foreslår også at omprioritere midler afsat til natur og vandløb fra 2025 til en indsats for udtag af lavbundsjord. Midlerne er afsat i investeringsplanen med budgetaftalen 2021.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Klima, natur og energi over for Økonomiudvalget og Byrådet anbefaler, at:

1. Disponere 200.000 kr. fra klimaplan 2045 i 2024 til en udvidet screening af potentielle vådområder.
2. Give en tillægsbevilling på 1 mio. kr. årligt i perioden 2025-2027 til et nyt anlægsprojekt til udtagning af lavbundsjord og etablering af vådområder. Projektet finansieres ved at nedskrive eksisterende anlægsprojekt "natur og vandløb" med 1 mio. kr. årligt i perioden.
3. Frigive midlerne til det nyoprettede anlægsprojekt.

Beslutning

Indstillingspunkt 1: Anbefales.

Indstillingspunkt 2: Udsat.

Indstillingspunkt 3: Udsat.

I forhold til indstillingspunkt 2 og 3 afventer udvalget en statussag om vandløbsregulativer og oprensning jf. sag 148 "Beslutning om lovpligtige opgaver på vandløbsområdet" på byrådsmødet 22. juni 2022 og naturhandleplanens økonomi.

Sagsfremstilling

Klima, natur og energi har ønsket at få screenet områder, hvor det er muligt at udvikle vådområder (Sag 67, d. 7. juni 2022). Af naturhandleplanen fremgår indsats 2.2.3 om forundersøgelser for potentielle projekter, som kommunen er forpligtet til at gennemføre i medfør af vandområdeplanen. I klimaplan 2045 fremgår en målsætning om, at vi i Frederikssund Kommune har udtaget 1 km² lavbundsjord i 2030.

Udtagning af lavbundsjord fra fortsat landbrugsdrift bidrager i de fleste tilfælde til sikring af biodiversitet, reduktion af kvælstofudvaskning og mindre udledning af drivhusgasser. Sammen med skovrejsning er udtagning af lavbundsjord den indsats, hvor kommunen har størst potentiale til at gøre en positiv forskel for vandløbenes og fjordenes tilstand. Udvalget har bedt om et konkret bud på, hvordan en intensiveret indsats kunne tilrettelægges, hvad den potentielt kunne opnå, og hvilke ressourcer der er nødvendige for at gennemføre den.

Screening af potentielle arealer

En indledende screening fra 2021 (vedlagt som bilag 1) identificerede 14 områder i kommunen, hvor der kunne være potentiale for vådområdeprojekter. Område 7 Hagerup Sø er aktuelt i proces via Naturstyrelsens klimalavbundsordning.

Indsats (3.2) i Klimaplan 2045 indebærer at undersøge, hvilke lavbundsarealer der er mest egnede og som kan danne grundlag for ansøgning om støttemidler (vedlagt i bilag). Denne udvidede screening vil kunne anvise en prioritering mellem de forskellige vådområdeprojekter ud fra forskellige kriterier som fx grad af målopfyldelse, barrierer for et projekt, forventet omkostningsniveau og umiddelbare interessetilkendegivelser fra lodsejere i området.

For at igangsætte denne indsats i 2024 er der behov for 0,2 mio. kr., som foreslås omprioriteret til formålet af uforbrugte midler frigivet til klimaplanen. 0,3 mio. kr. blev i 2022 frigivet (Sag 385, Byrådsmøde d. 15. dec. 2021) til involvering af borgere og virksomheder i den grønne omstilling, budskaber om klimaindsatser mv. Dele af denne indsats i 2022 blev imidlertid finansieret på anden vis og de uforbrugte midler overført til 2023 og forventes overført videre til 2024 i forbindelse med afslutning af 2023 regnskabet.

Processen kan forceres med medarbejderressource dedikeret til opgaven

Lavbundsprojekterne ligger overvejende på privat grund og kræver frivillig deltagelse at gennemføre. Private kan på eget initiativ arbejde med vådområdeprojekter, og der er flere støttemuligheder både via EU og nationalt. Alligevel er det relativt sjældent, at projekter af denne type gennemføres uden at en kommune eller anden offentlig instans påtager sig en styrende rolle. Dels fordi projekterne kan være komplicerede og ofte involverer mange forskellige lodsejere. Dels fordi projekterne vil indebære en risiko for at investerede midler ikke kan tilbagebetales af støttekroner, hvis projektet opgives eller ikke viser sig at give den forventede målopfyldelse.

Hvis kommunen ønsker at forcere processen med udtag af lavbundsgrunde er den eneste mulighed derfor at påtage sig en opsøgende og faciliterende rolle. Ud over tid, ressourcer og manglende specialkompetencer kan det være svært at opretholde en fokuseret og vedholdende indsats. Projekter på private arealer baseret på frivillighed kræver typisk masser af dialog, besøg, møder, information mv. og opbygning af tillid. Særligt, hvis der er mange ejendomme involveret.

Udvalget er tidligere blevet orienteret om udfordringerne for at sikre ressourcer til de lovbestemte opgaver på vandløbsområdet. Indsatser for at fremme af vådområder er ikke en lovbestemt opgave for kommunen. Der vil være behov for en medarbejderressource dedikeret til opgaven med vådområdeindsatsen, hvis der ønskes fremdrift i det opsøgende arbejde.

Scenarier for forceret indsats for vådområder

Den nødvendige tilførsel af ressourcer til en vådområdeindsats kan finansieres ved at omprioritere hele eller dele af 2.208 mio. kr./år afsat i investeringsplanen fra 2025 til "natur og vandløb".

Administrationen foreslår at anvende 1 mio. kr. årligt af dette budget til en øget indsats for vådområder. De afsatte midler tænkes brugt til et årsværk samt til rådgiverbistand, informationsmateriale, lodejerinddragelse mv. Det giver mulighed for at arbejde målrettet på at skaffe støttemidler til området. Potentielt både fra statslige puljer og fonde mv. Der er således potentiale for at gennemføre flere og større projekter end det ville være muligt med kommunens egne midler.

Samtidig kan det resterende budget (1.208 mio. kr./år) fastholdes til det oprindelige formål på især vandløbsområdet, der oplever et stigende pres på omkostninger til vedligeholdelse af vandløb afledt af stigende regnmængder.

Som alternativ kan hele beløbet på 2.208 mio. kr. årligt omprioriteres til en arealprojektenhed på to årsværk, der både kan arbejde for vådområder, skovrejsning, VE-anlæg og andre klimaindsatser i landbrugslandet. Der vil ligeledes være gode muligheder for at samarbejde med aktører som Nationalpark Skjoldungernes Land, herunder opsøgende arbejde for at afsøge

mulighed for at udvide nationalparken. Det vil ofte være de samme lodsejere, der skal kontaktes for at finde netop den klimaindsats, som kan forenes med en lodsejers planer og drømme for ejendomsudviklingen. En sådan dedikeret enhed vil også kunne arbejde for at indgå partnerskaber med lokale virksomheder og borgere om indsatserne.

Muligheder for medfinansiering

Med finansloven for 2024 er afsat midler til en faciliterende lavbundsindsats som en tilskudsordning, der kan søges af kommuner, der repræsenterer en vandoplandsstyregruppe (VOS). Frederikssund Kommune indgår i en VOS med Lejre Kommune som formand. Formålet med grupperne er at koordinere indsatserne på lavbundsjord og vådområder, både i forhold til CO2 reduktion og næringsstofreduktion til vandløb, fjorde og hav samt at lave kollektive ansøgninger på projekter. VOS-arbejdet forventes at blive genoptaget i regi af vandområdeplan 3 (vedtaget 2023) om mulig fælles ansøgning om støtte til kapacitetsopbygning mv. på tværs af flere VOS'er.

Byrådet har i januar 2024 besluttet, at Frederikssund Kommune indgår i en EU-ansøgning til LIFE ACT sammen med regionerne og en lang række andre kommuner. Hvis ansøgningen opnår tilsagn, vil kommunens indsats kunne opnå en EU-medfinansiering til kapacitetsopbygning blandt andet til udtag af lavbundsjord fra 2025.

Frederikssund Kommune kan også indgå partnerskab med Klimaskovfonden eller andre aktører, der kan bidrage til kommunens egen indsats for både vådområder og skovrejsning.

Konsekvenser af omprioritering af midler fra 2025

Der blev i 2021 afsat 2.208 mio. kr. årligt til indsatser for natur og vandløb fra 2025. Idet udtagning af lavbundsjord og etablering af vådområder ikke var et fokusområde ved indgåelse af investeringsaftalen vil en omprioritering af 1 mio. kr. årligt hertil have konsekvenser for de områder, som midlerne var tiltænkt. Både natur- og vandløbsområdet er imidlertid blevet tilført midler siden aftalen blev indgået i 2021. Blandt andet i forbindelse med udarbejdelse og godkendelse af naturstrategien og naturhandleplanen. De oprindeligt omfattede aktiviteter er således allerede delvist igangsat især på naturområdet.

Natur:

- Med budgetaftalen for 2022 blev afsat 600.000 kr. til årsværk til en naturmedarbejder, 450.000 kr./år i driftsbevilling samt 500.000 kr. i en anlægsbevilling (budgetaftalen 2023) til at udmønte naturhandleplanen.
- Bevillingen fra 2021 indeholdt dele af disse opgaver på naturområdet knyttet til naturpleje og

plejeplaner. Derudover indeholdt bevillingen øgede ressourcer til myndighedsopgaver på naturområdet til at håndhæve loven (fx registrere beskyttet natur og standse ulovlige aktiviteter). Disse aktiviteter er ikke en del af naturhandleplanen. Derfor vil den foreslåede omprioritering betyde, at myndighedsopgaverne fastholdes på et minimum, hvor der ikke udføres opsøgende tilsyn og med lang sagsbehandlingstid på påbudssager.

Vandløb:

- Med budgetaftalen for 2023 blev til arbejdet med vandløbsregulativer afsat 600.000 kr. til et årsværk og 400.000 kr. i 2023 i anlægsbevilling samt en driftsbevilling fra 2024 på 200.000 kr./år (budgetaftale 2024). Den afsatte bevilling til arbejdet med vandløbsregulativer giver kun mulighed for at implementere en mindre del af de lovpligtige opgaver på vandløbsområdet, som er gengivet i udvalgssag fra juni 2022 (sag nr. 67).
- Bevillingen fra 2021 indeholdt dele af de lovpligtige opgaver på vandløbsområdet samt indsatser for mere generelt at undersøge årsagerne til de stadig hyppigere oversvømmelser i landskabets lavninger. Ved administrationens forslag til omprioritering af 1 mio. kr. vil der stadig være ressourcer til disse opgaver på vandløbsområdet. Dermed vil det i højere grad blive muligt at implementere de lovpligtige opgaver og arbejde for mindre forebyggende indsatser for at mindske oversvømmelser i vandløbsnære omgivelser. Samtidig vil indsatser for vådområder sandsynligvis bidrage til det oprindelige formål.

Ved valg af det alternative scenarie vil der ud over ovenstående konsekvenser kun i meget begrænset omfang blive igangsat forebyggende indsatser på vandløbsområdet og planen for implementering af de lovpligtige opgaver vil blive fastholdt på den aktuelle mindre del af de lovpligtige opgaver.

Andre tiltag for at mindske næringsstoffer til fjordene:

Kvælstofudledning i vandløb og fjorde udgøres også af udledninger knyttet til spildevand og til vandløb. Disse indsatser fremgår af vandområdeplan 2021-27. Indsatser knyttet til spildevand indgår i spildevandsplanen, som forventes at blive lagt til godkendelse senere i 2024 i Plan og teknik. Indsatser på vandløbsområdet med åbning af rørlagte vandløbsstrækninger fremgår af anden sag på dette udvalgsmøde.

Inddragelse

Inddragelse vurderes ikke relevant i den pågældende sag.

Økonomi

Tillægsbevillingen til det nye anlægsprojekt til udtagning af lavbundslande og etablering af vådområder på 1 mio. kr. årligt i perioden 2025-2027 finansieres af en tilsvarende nedskrivning af eksisterende anlægsprojekt natur og vandløb. Sagen presser således ikke overholdelse af anlægsrammen i perioden.

Bilag

- Bilag 1 screening lavbundsområder
- KLIMAPLAN 2045 Indsat 3.2

31 . Beslutning om at igangsætte en screening af muligheder for genåbning af rørlagte vandløb

Resume

Klima, natur og energi har bedt administrationen om en kortlægning af rørlagte vandløb i kommunen og hvor de bedste muligheder for åbning og eventuelt slyngning findes. I sagen fremlægges en kortlægning af hvor de rørlagte vandløb findes og hvordan vidensgrundlaget for at kunne prioritere kan opnås med en screening. Administrationen vurderer ikke, at åbning af rørlagte vandløb bør fremskyndes i forhold til den prioriterede plan i naturhandleplanen, da mange andre indsatser vil give større naturværdi set i forhold til de principper, som naturhandleplanen bygger på.

Indstilling

Administrationen indstiller til Klima, natur og energi, at:

1. Beslutte, at en screening af mulighederne for at åbne rørlagte vandløb først igangsættes i 2025.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Klima, natur og energi har bedt administrationen om at redegøre for hvilke rørlagte vandløb der findes i kommunen samt hvor de bedste muligheder for åbning og eventuelt slyngning findes. Indsatsen med åbning af rørlagte vandløb fremgår også af del 2.2 i naturhandleplan 2023-27, som en ufinansieret årlig indsats startende i 2024.

I bilag 1 findes et oversigtskort over Kommunes omtrentligt 110 kilometer offentlige vandløb, hvoraf ca. 36 kilometer ligger i rør af en vis længde. Det er langt overvejende mindre vandløb med små oplande, som ligger i rør. Nogle i hele deres længde, andre veksler mellem rørlagte og åbne strækninger. Der er dog også enkelte større vandløb, blandt andet Sillebro å, der er rørlagt på mindre dele af forløbet.

Mange forhold indgår i afvejning af hvor det bedste åbningspotentiale findes (uddybet i bilag 2):

- Adgang til åbne stræk opstrøms spærringen
- Faldet på den rørlagte strækning
- Sommervandføring
- Jordbundsforhold
- Beliggenhed
- Rørlægningens tilstand

På nuværende tidspunkt mangler administrationen både et tilstrækkeligt vidensgrundlag om alle ovenstående parametre og ressourcerne til, at vægte dem op mod hinanden med henblik på, at kunne vurdere og rangordne rørlægningernes genåbningspotentiale. En indledende screening af samtlige rørlagte strækninger vil kunne udarbejdes for 50.000 Kr. og give et rimeligt overblik over de fleste faktorer. Tilstanden af rørlægningerne er en væsentlig viden, men vil ikke kunne indgå i en sådan indledende screening. Administrationen har et rimeligt kendskab til nogle af rørenes tilstand, men et komplet, detaljeret kendskab vil kræve en omfattende og omkostningstung TV-inspektionsindsats.

Finansiering

Omkostningen på 50.000 kr. vil kunne anvendes fra anlægspuljen til udmøntning af naturhandleplanen. Midlerne er frigivet til at implementere indsatser i Naturhandleplanen 2023-27 (sag 24 14. marts 2023).

Naturhandleplanens prioriteringskriterier

Det fremgår af Naturhandleplanens afsnit 2.2, at pleje eller restaurering af vandområder som udgangspunkt bør prioriteres efter disse kriterier:

1. Bevar det mest værdifulde og intakte.
2. Beskyt mod yderligere forringelser af vandmiljøet.
3. Lav ny og sammenhængende vand- og/eller naturområder

I de rørlagte vandløb kommer kriterie 1 og 2 stort set ikke i spil. Skaden er typisk sket og der vil ikke være noget eksisterende natur at redde eller forbedre. Der kan dog være enkelte tilfælde hvor rørlægningen spærrer for passage mellem potentielle habitater, og hvor der derfor er et potentiale.

I disse særlige tilfælde har administrationen allerede en løbende indsats på området.

Frederikssund Kommune arbejder på indsatserne i de nationale vandområdeplaner. Her er kommunen pålagt at undersøge, om en udpeget indsats kan gennemføres omkostningseffektivt og i givet fald at gennemføre den. Både undersøgelser og eventuel udførsel er fuldt støttefinansierede. Forundersøgelse af genåbning af en længere strækning af Vejlemølle Å, der er grænsevandløb til Lejre Kommune, er under gennemførelse. Herudover har der været gennemført en forundersøgelse på genåbning af den rørlagte del af Sillebro å i samarbejde med Egedal Kommune. Med en estimeret totalpris på 2,1 mio. kr. var indsatsen dog ikke omkostningseffektiv og kunne ikke gennemføres uden en væsentlig egenbetaling fra Frederikssund og Egedal Kommuner. Den udgik derfor af vandområdeplanerne, men kan potentielt blive aktuel igen når de skal genbesøges i slutningen af nuværende planperiode. (se uddybning i sag nr. xx på dette KNE-møde: Orientering om indsatser på vandløbsområdet i vandområdeplan 2021-2027.)

Frederikssund Kommune har desuden et kontinuerligt blik for at genåbne, når de gode muligheder og omstændigheder opstår. Eksempelvis når rør alligevel skulle have været udskiftet eller andet arbejde gennemføres. Som eksempler herpå kan nævnes:

- Fladvandsløbet, stræk over Kirkeengen i Slangerup
En kortere rørlagt sektion er utæt og skal udskiftes. Udgiften ligger hos Frederikssund Kommune. Der er stort set intet fald på forløbet. Det er til gengæld meget terrænnært, hvilket giver mulighed for at genskabe en mindre ådal. Strækket er på kommunens eget, bynære areal, hvilket giver potentiel rekreativ merværdi og reducerer udfordringerne ved udførsel.
- Marbækrenden og Skindskjoldsrenden

Begge vandløb har rørlagte stræk igennem skovbevoksede arealer og er stærkt belastede af rødder, der ødelægger vandføringsevnen. I stedet for at kæmpe med rødder i al fremtid genåbnes forløbene efter aftale med lodsejere. Her er omkostningsreduktion, i det ene tilfælde for Frederikssund Kommune, i det andet Naturstyrelsen, den væsentligste årsag til genåbning. Men projektet vil også medføre et løft af naturkvaliteten på stedet.

- Marbækrenden, mulig opdimensionering

Nogle lodsejere har givet udtryk for, at hvis Marbækrenden bliver opdimensioneret vil de gerne have vandløbet åbnet på deres jord i stedet for at få lagt et nyt og større rør. Selvom Frederikssund Kommune formodentlig ikke bliver bygherre på et eventuelt opdimensioneringsprojekt, så vil administrationen arbejde på at lodsejerne får deres genåbningsønsker opfyldt.

- Diverse problemstræk

I nær fremtid skal tilstanden undersøges af nogle af de rørlagte strækninger i blandt andet Bomoserenden, Afløb fra Storgården og Venslevgrøften, hvor der potentielt er problemer med rørlægningerne. Her vil genåbning blive overvejet, hvis det vurderes at harmonere med lodsejerønsker og omkostningseffektivitet.

Med udgangspunkt i ovenstående er det administrationens vurdering, at kommunen p.t. får mest naturværdi for pengene ved at bruge midler til udmøntning af naturhandleplanen på andre indsatser end en screening af rørlagte vandløb. Det anbefales derfor, at der ikke arbejdes målrettet på at tilvejebringe et prioriteringsgrundlag for åbning af rørlagte vandløb i 2024, men at ressourcer og eventuelle midler i stedet bruges på andre tiltag under naturhandleplan 2023-27. Herunder muligvis genåbning af rørlagte strækninger når en gunstig mulighed opstår.

Inddragelse

Inddragelse vurderes ikke at være relevant for nærværende sag.

Økonomi

Nærværende sag har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Bilag

- Bilag 1 Offentlige vandløb i Frederikssund Kommune
- Bilag 2 Overvejelser ved åbning af rørlagte vandløb

32 _ Drøftelse om "Frisættelse gennem tillid og regelforenkling" – arbejdet i det lokalpolitiske spor

Resume

Byrådet vedtog på mødet 25. oktober 2023 en plan for arbejdet med "Frisættelse gennem tillid og regelforenkling". Arbejdet forløber i 2024 og 2025 og er organiseret i tre spor. I denne sag har udvalget en indledende drøftelse af arbejdet i det lokalpolitiske spor.

Indstilling

Administrationen indstiller til Klima, natur og energi, at:

1. Drøfte, om der er politikker og strategier inden for udvalgets område, som kan forenkles.
2. Drøfte, om der er initiativer, der sigter på opfølgning og kontrol, der kan afskaffes eller tilrettelægges på en anden og mere hensigtsmæssig måde.
3. Drøfte udvalgets mål for arbejdet i det lokalpolitiske spor.

Beslutning

Drøftet. Udvalget ønsker, at der afholdes en workshop.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog på mødet 25. oktober 2023 en plan for arbejdet med "Frisættelse gennem tillid og regelforenkling".

Byrådet besluttede, at arbejdet forløber i følgende 3 spor:

1. Det organisatoriske spor
2. Det lokalpolitiske spor
3. Det nationale spor

Byrådet har besluttet, at der skal ske en afrapportering af arbejdet i det tre spor ultimo 2024 og ultimo 2025.

I vedlagte bilag 1 er administrationens tilgang til arbejdet i de spor beskrevet nærmere. Notatet har ligeledes været drøftet i Hoved MED-udvalget.

Fagudvalgene har en indledende drøftelse af arbejdet med frisættelse gennem tillid og regelforenkling i det lokalpolitiske spor på møderne i april med henblik på forelæggelse af en beslutningssag på fagudvalgsmøderne i maj måned.

Det lokalpolitiske spor handler om, hvordan udvalg og Byråd kan understøtte øget frisættelse og regelforenkling og derigennem frigøre tid til kerneopgaven. Helt konkret foreslås dette at ske ved følgende tiltag, jf. Byrådets beslutning 25. oktober 2023:

- At der frem mod næste byrådsperiode gennemføres en sanering i politikker og strategier med henblik på at forenkle "styringshierarkiet".

Udvalget skal beslutte, om de eksisterende politikker og strategier, herunder handlingsplanerne, indenfor udvalgets område, fremadrettet kan forenkles. På sigt bør der arbejdes henimod at have færre niveauer i "styringshierarkiet" på det politiske niveau. I dag findes der 4 niveauer på det politiske niveau, herunder en overordnet vision, politikker, strategier og handlingsplaner i kommunens "styringshierarki".

- At de enkelte udvalg tager stilling til, om der er initiativer, der sigter på opfølgning og kontrol, der kan afskaffes eller tilrettelægges på en anden og mere hensigtsmæssig måde.

I forhold til ændringer i opfølgnings- og kontrolprocedurerne skal det overvejes, hvordan der kan ske en forenkling indenfor hvert udvalg. Det kan ske ved f.eks., at antallet af opfølgninger reduceres i løbet af et år, at metoden forenkles, eller ved, at en række sager fremover delegeres til administrationen.

- At fagudvalgene drøfter input til formulering af målsætninger for arbejdet i det lokalpolitiske spor. På sagen i maj fremlægger administrationen forslag til målsætninger ud fra udvalgenes input, som Byrådet orienteres om i 1. halvår 2024.

Der formuleres et enkelt mål for udvalgets samlede arbejde i det lokalpolitiske spor. Et mål, der gerne må afspejle de forskellige vilkår, målgrupper og medarbejdergrupper, som udvalget agerer overfor.

Fagområdets overvejelser om forenkling af "styringshierarkiet", delegering, opfølgning, kontrol m.v. inden for udvalgets område, herunder forslag til evt. ændringer.

Se input i bilag 2.

Fagområdets beskrivelse af, om der er initiativer, der sigter på opfølgning og kontrol, m.v., der kan afskaffes eller tilrettelægges på en anden og mere hensigtsmæssig måde.

Se input i bilag 2.

Fagområdets inspiration til et muligt mål for udvalgets arbejde med frisættelse gennem tillid og regelforenkling i det lokalpolitiske spor.

Se input i bilag 2.

Inddragelse

MED-organisationen er løbende involveret i arbejdet. På nuværende tidspunkt er yderligere inddragelse ikke fundet relevant i forhold til det lokalpolitiske spor, men det vil senere i processen være relevant med bred inddragelse omkring arbejdet med at opfylde udvalgenes mål.

Økonomi

Nærværende sag har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Bilag

- Bilag 1 Notat frisættelse gennem tillid og regelforenkling
- Bilag 2: Frisættelse gennem tillid og regelforenkling - input fra fagområdet (KNE)

33 _ Orientering om status på fremdriften i Klimaplan 2045

Resume

Byrådet besluttede 21. juni 2023 Klimaplan 2045. Klimaplan 2045 præsenterer klimamål og delmål for CO₂-reduktion og klimatilpasning. En gang årligt vurderes fremdriften af igangværende klimainsatser. Klima, natur og energi bliver med denne sag orienteret om en status for 2023. Status viser, at hovedparten af indsatserne forløber som planlagt. Repræsentanter fra Klimateamet deltager ved dette dagsordenspunkt.

Indstilling

Administrationen indstiller til Klima, natur og energi, at:

1. Tage orienteringen til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Klimaplan 2045 præsenterer klimamål og delmål for CO₂-reduktion og klimatilpasning. Klima, natur og energi vil med denne sag blive orienteret om status på fremdriften af igangværende klimaindsatser. Bilaget "Statusoversigt" giver et overblik på projektstatus for de projekter, der er igangsat i 2023.

Baggrund

Byrådet vedtog 21. juni 2023: Klimaplan 2045. Planens tre overordnede målsætninger, er:

1. Fossilfri drift af kommunen i 2030
2. Kommunen som geografisk enhed er CO₂-neutral i 2045
3. Kommunen er klimarobust overfor klimaforandringer i 2050

Klimaplan 2045 indeholder et indsatskatalog med 72 indsatser for perioden 2023-2045, der skal sikre indfrielsen af planens tre overordnede målsætninger. Som det fremgår af beslutningsgrundlaget fra juni (sag nr. 51, 21. juni 2023), skal fremdriften i klimaplanens indsatskatalog vurderes en gang om året. Det sker i praksis ved, at administrationen gør status på, hvorvidt indsatserne følger den angivende tidsplan, samt kort redegør for opmærksomhedspunkter og risici. Den samlede klimaplan revurderes hvert fjerde år, og der udarbejdes i den forbindelse et opdateret CO₂-regnskab for at følge op på klimamålene.

Administrationen samarbejder med de øvrige kommuner, Klimaalliancen og CONCITO om at udvikle et landsdækkende fælles monitoreringsværktøj til at følge op på kommunernes klimaplaner. Administrationen forventer, at monitoreringsværktøjet vil erstatte den metode, vi hidtil har benyttet til at gøre årlig status. Tidshorisonten for værktøjet kender vi ikke endnu, men administrationen følger udviklingen tæt.

Status på fremdriften af igangværende klimaindsatser

1. Fossilfri drift af kommunen i 2030

Frederikssund Kommune er godt på vej med at indfri målet om at blive uafhængig af fossile brændsler i 2030 i egen drift. En nærmere redegørelse herfor fremgår af statusoversigten. Det er vigtigt fortsat at prioritere en kontinuerlig omlægning for ikke at stå med en uoverskuelig økonomisk og driftsmæssig opgave om nogle år.

2. Kommunen som geografisk enhed er CO₂-neutral i 2045

For at nå målet om at gøre kommunens geografiske område CO₂-neutral senest i 2045 kræver det bl.a., at borgere og virksomheder ændrer adfærd. Hovedparten af de planlagte indsatser for 2023 er sat i gang og overholder tidsplanen. Administrationen vurderer, at der er god fremdrift i arbejdet med indsatserne. Det er for tidligt at vurdere, om indsatserne resulterer i den ønskede adfærdsændring, da ændring af adfærd kræver en langsigtet og vedvarende indsats.

3. Kommunen er klimarobust overfor klimaforandringer i 2050

Flere indsatser er godt i gang for at nå målet om klimarobusthed. Det gælder fx fremdriften på de kommunale fællesprojekter til kystbeskyttelse. For at komme i gang med indsatserne vedrørende klimatilpasning knyttet til vandløb, grundvand og spildevand er det nødvendigt at afsætte de nødvendige ressourcer hertil.

Administrationen vil inden medio 2024 udarbejde en plan for håndtering af de indsatser, hvor der er manglende fremdrift .

Sådan er status for igangværende indsatser opgjort i vedlagte statusoversigt

Vedlagte oversigt viser samtlige 72 klimaindsatser, men det er kun de indsatser der er i gang eller planlagt til opstart i 2023, der gøres status for. Status opgøres ud fra trafiklysmodellen: Rød, gul, grøn:

- Grøn indikerer, at tiltaget forløber som forventet. Der er fremdrift og tiltaget virker som det er tiltænkt.
- Gul indikerer, at tiltaget ikke forløber som forventet. F.eks. manglende fremdrift. Justeringer af tiltaget overvejes.
- Rød indikerer, at tiltaget er udfordret alvorligt eller gået i stå af omstændigheder, som kræver handling fra andre end projektlederen.

Øvrige indsatser, der ikke er sat i gang eller ikke vedrører 2023, er angivet med grå farve.

Af oversigten fremgår det at 63 indsatser allerede er sat i gang i 2023. Ud af disse er 39 grønne og 18 gule. Der er 6 indsatser, som var planlagt til at blive sat i gang i 2023, men som ikke er iværksat. De er derfor angivet som røde i oversigten.

Økonomi

Der er i årene 2023-2027 afsat 48 mio. kr. til implementering af klimaplanen. Derudover er der projekter i indsatskataloget, som finansieres inden for andre politikområder. Der er dog stadig flere ufinansierede indsatser i Klimaplan 2045 og den videre fremdrift afhænger af, om der de

kommende år er tilstrækkelige ressourcer til at gennemføre indsatserne i planen. Administrationen arbejder løbende på at søge ekstern finansiering til at understøtte udmøntningen af flere indsatser i Klimaplan 2045. Af eksempler kan nævnes den igangværende EU-ansøgning til LIFE ACT – Action for Climate Transition, Energipartnerskab og lavbundsprojekter.

Inddragelse

Inddragelse er ikke vurderet relevant.

Økonomi

Nærværende sag har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Bilag

- Statusoversigt 2023 - Klimaplan 2045_bilag til sag

34 - Orientering om indsatser på vandløbsområdet i Vandområdeplanerne 2021-2027

Resume

I sommeren 2023 udsendte Miljøstyrelsen Vandområdeplanerne 2021-2027 (planperiode 3). Planerne udpeger de vandløb, som senest 2027 skal være i god økologisk tilstand, samt udpeger indsatser, som skal udføres i kommunerne for at nå målsætningen.

Udvalget orienteres her om de indsatser, der er udpeget i kommunens vandløb, samt administrationens foreløbige prioriteringsplan.

Indstilling

Administrationen indstiller til Klima, natur og energi, at:

1. Tage orienteringen til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Udvalget er tidligere blevet orienteret om Vandområdeplan 2021-2027, på møde 7. juni 2022, i forbindelse med at Miljøstyrelsens sendte planerne i høring. I sommeren 2023 offentliggjorde Miljøstyrelsen Vandområdeplanerne 2021-2027 (planperiode 3). Planerne udpeger de vandområder, som senest 2027 skal være i god økologisk tilstand, samt udpeger indsatser, som skal udføres i kommunerne for at nå målsætningen.

Planerne er en implementering af EU's Vandrammedirektiv, som slår fast, at alle vandområder skal være i god økologisk tilstand senest år 2027. Kommunerne er forpligtiget til at gennemføre de indsatser, som Miljøstyrelsen har udpeget i Vandområdeplanerne for at leve op til Vandrammedirektivet. Kommunerne må heller ikke gennemføre planer eller projekter, som kan forhindre målet om god økologisk tilstand.

For tidligere planperioder har man kunnet overføre de indsatser, som man ikke fik gennemført, til næste planperiode. Planperiode 3 er den sidste planperiode i EU's Vandrammedirektiv og der er dermed ikke mulighed for at udskyde gennemførelsen af indsatserne.

Oversigt over indsatser i kommunens vandløb

Der er i vandområdeplanen (VP3) indsatser i 8 delstrækninger af kommunens vandløb:

- Græse Å (2 strækninger)
- Vejlemølle Å (indsats videreført fra VP2)
- Skarndalsgrøften
- Mademose Å
- Lyngerup Grøften
- Jørlunde Å
- Sillebro Å

Indsatserne omfatter mindre indsatser (udlægning af sten, plantning af træer, m.m.), genslyngning, etablering af sandfang og åbning af rørlagte strækninger.

En liste over konkrete indsatser for hver strækning, samt et kort, kan ses på bilag 1.

Prioritering

Alle indsatserne skal så vidt muligt nås inden udgangen af 2027.

Administrationen har lavet en indledende prioritering af indsætserne, hvor den højeste prioritering er givet til de indsætser, som umiddelbart kan sættes i gang, mens indsætser som kræver koordinering med nabokommuner, eller med fordel kan afvente andre kommende projekter, opstartes senere.

Prioriteringen fremgår af bilag 1.

Administrationen har prioriteret indsætserne, da der er begrænsede medarbejderressourcer til at sætte flere projekter i gang samtidigt.

Status februar 2024

Administrationen har i vandplanperiode 2 modtaget tilsagn til forundersøgelse af indsats om genåbning af en rørlagt strækning af Vejlemølle Å. Forundersøgelsen er igangsat og forventes afsluttet i foråret 2024. På baggrund af resultatet af forundersøgelsen vurderes det, om der skal ansøges om realisering af projektet.

Administrationen forventer at søge om tilsagn til forundersøgelse af indsætser på Mademose Å og Lyngerup Grøften, næste gang ansøgningsportalen åbner, forventet foråret 2024.

Finansiering

Indsætserne er fuldt finansierede af EU- eller nationale ordninger under Miljøstyrelsen. Kommunen skal søge om tilsagn til forundersøgelser og siden realisering. Tilsagnet omfatter også medarbejdertimer.

Kommunen afholder midlertidigt udgifterne, hvorefter tilsagnsbeløbet frigives, når henholdsvis forundersøgelsen eller realiseringen færdigmeldes.

Mellefinansiering til forundersøgelser kan midlertidigt afholdes på vandløbsmyndighedens driftskonto. Når og hvis der skal søges tilsagn til realiseringsprojekter, vil de budgetmæssige konsekvenser for bl.a. anlægsrammen lægges op til politisk behandling.

Indsætser i andre vandområder

4 af kommunens søer er omfattet af målet om god tilstand, dog er Skenkelsø nedjusteret til kun at have målsætning om moderat tilstand. Der er i Vandområdeplan 3 ikke udpeget indsætser, som kommunen skal gennemføre.

Både Roskilde Fjord og Isefjord har målsætning om god tilstand. Indsatserne for kystvande er primært knyttet til landbrugsoplandet, og den enkelte kommune er ikke direkte forpligtiget til at gennemføre konkrete indsatser.

Indsatser for spildevand og grundvand vil fremgå af en anden sag, fremlagt for Plan og teknik.

Inddragelse

I løbet af forundersøgelserne inddrages relevante borgere, fx grundejere ned til de konkrete vandløb.

Økonomi

Nærværværende sag har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Bilag

- Bilag 1 - oversigt over vandløbsindsatser

35 - Orientering om fremdrift i indsatser i 2023 for Naturhandleplan 2023-2027

Resume

Naturhandleplan 2023-27 blev endelig godkendt af Byrådet den 27. september 2023.

Forvaltningen har med udgangspunkt i planen igangsat indsatser for i alt 1,2 mio. i 2023.

Indsatserne er prioriteret i overensstemmelse med principperne i Naturhandleplanen og fordeler sig jævnt over planens finansierede temaer. Disse er Natur på land, Vand og Kyster, Bynatur og Biodiversitet samt til dels Naturoplevelser. Der er igangsat indsatser på både private og kommunale arealer.

Indstilling

Administrationen indstiller til Klima, natur og energi, at:

1. Tage orienteringen til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund

Naturhandleplan 2023-27 blev endeligt godkendt af Byrådet den 27. september 2023. Planen udmønter Naturstrategiens visioner om at bremse tabet af og øge biodiversiteten samtidig med at mennesker og natur kan udfolde sig side om side. Naturhandleplanen indeholder mål samt overordnede principper, prioriteringskriterier og indsatsområder. Derudover indeholder handleplanen en oversigt over tidspunkter for forventet igangsættelse af indsatser.

Projekterne er udvalgt og prioriteret efter principperne i naturhandleplanen og fokuserer på pleje og genopretning af beskyttet natur efter "Brandmandens lov":

1. Bevar den mest værdifulde og intakte natur
2. Beskyt mod yderligere naturforringelser
3. Lav ny og sammenhængende natur

Status på fremdriften af igangværende indsatser

Forvaltningen har igangsat indsatser i 2023 for i alt 1,2 mio. kroner. Finansieringen består langt overvejende af midler fra puljerne til Blomster i byen, Sjældne plantearter, Naturhandleplan og øvrig naturpleje.

Overblik over fremdriften af Naturhandleplanens indsatser fremgår af Bilag 1. En oversigt over konkrete projekter fremgår af et uddybende skema i Bilag 2. (Se læsevejledning nederst på siden for Bilag 1).

Naturhandleplanen og dermed Bilag 1 og 2 indeholder ikke myndighedsopgaver, som Frederikssund Kommune løbende er forpligtiget til at varetage.

1. Natur på land

Teamet natur på land har været hovedfokus for administrationen i 2023 og langt størstedelen af de samlede allokerede midler til naturhandleplansindsatser er brugt til indsatser i denne kategori. Samlet set har der derfor også været god fremdrift på temaet som helhed. Af de mange undertemaer vil forvaltningen fremhæve følgende områder, hvorunder der har været aktiviteter:

- Natura 2000 områder (0,5 mio.)

Der er bl.a. udarbejdet Natura 2000 handleplaner, plejeplaner og vejledninger. Herudover er der indgået aftaler om ydet støtte til og udført naturpleje for sjældne arter. Der har været stor tilslutning til at indgå i frivillige aftaler til naturpleje for sjældne arter.

- Kommunalt ejet beskyttet natur (0,2 mio.)

Indsatserne fordeler sig jævnt på både kortlægning af natur, frivillig inddragelse, plejeplaner og naturpleje. Sidstnævnte med fokus på sjældne arter og bilag IV arter.

- Private naturarealer udenfor Natura 2000 (0,1 mio.)

Der er sikret naturpleje for sjældne plantearter på beskyttet natur som overdrev og strandenge. Herudover er der arbejdet for biodiversitet i landbrugslandet ved at støtte samarbejde om faunastriber samt samarbejde med Naturstyrelsen ved skovrejsningsprojekter.

- Invasive arter og problemarter (under 0,1 mio.)

Der er igangsat indledende kortlægning af invasive arter til brug for udarbejdelse af en strategi for invasive arter. Udarbejdelse af strategien er forsinket og forventes godkendt i 2024.

Herudover har der været aktiviteter med vejledning af private lodsejere og borgere om invasive plantearter og arbejdet med borgere om minimering af gener lokalt fra bynære rågekolonier.

2. Vand og Kyster

Temaet Vand og kyster har i 2023 haft et mindre fokus end temaet Natur på land. Der er derfor ikke brugt helt så mange ressourcer og midler på indsatser i dette hovedtema (0,1+ mio.). På trods heraf er der igangsat en del indsatser og initiativer, og samlet set er der planmæssig fremgang. Ikke mindst fordi en del indsatser i undertemaet enten er ufinansierede eller har planmæssig opstart i 2024. Af undertemaerne vil administrationen fremhæve følgende områder, hvorunder der har været aktiviteter:

- Søer og vandhuller (0,2 mio.)

Der er bl.a. lavet indsatser på kortlægning af padder, reetablering af Vejleby gadekær og etablering af vandhul for løgfrø.

- Vandløb og vådområder (0,05 mio.)

Hovedparten af indsatserne i dette undertema er enten ufinansierede eller først sat til opstart i 2024. På trods heraf har der været nogle aktiviteter. Der er blandt andet afsøgt muligheden for at gennemføre vådområdeprojekter med støtte eller eksterne samarbejdspartnere, eksempelvis Hagerup Sø og muligt habitatområde for rørhøg ved Græse Å. Herudover er der arbejdet løbende med åbning af rørlagte vandløbsstrækninger ud fra et driftsøkonomisk perspektiv.

3. Bynatur og Biodiversitet (0,2 mio.)

Temaet Bynatur og biodiversitet spreder sig over flere dele af forvaltningen, driften og private borgere. Det kræver en høj grad af kommunikation, samarbejde og koordination. En del af indsatserne er derfor fortsat i opstarts- og dialogstadiet. På trods heraf er der gennemført nogle indsatser i 2023 og forvaltningen betragter fremdriften som fornuftig. Af undertemaerne vil forvaltningen fremhæve følgende områder, hvorunder der har været aktiviteter:

- Etablere nye levesteder for vilde dyr og planter i byen på kommunale arealer.
Der er bl.a. udlagt forsøgsområder med ændret drift for mere Blomstergræs og udplantning af indsektvenlige løgblandinger, Blomster i byen.

4. Naturoplevelser (0,02 mio.)

I lighed med temaet Bynatur og biodiversitet kræver mange af indsatserne under temaet Naturoplevelser koordinering, inddragelse og tid at løbe igang. Nogle er også forankret i dele af forvaltningen og driften, som ikke har naturen som kerneområde. Der er derfor kun få eksempler på indsatser i 2023, der er nået at resultere i en fysisk aktivitet. Overordnet for hele temaet er forvaltningens vurdering, at det er i beskeden fremgang. Følgende undertemaer har der været aktiviteter på:

- Pleje og udvikle grønne områder med øget naturindhold i tilknytning til skoler og børnehuse.
Der er bl.a. indkøbt plejeudstyr og frugttræer til Skoleskoven.

Status fremdriften af igangværende indsatser i Bilag 1

Oversigten over fremdriften i indsatserne, følger Naturhandleplanens temaer og nummerering:

1. Natur på land, 2. Vand og Kyster, 3. Bynatur og Biodiversitet samt 4. Naturoplevelser

- Grøn farve indikerer, at tiltaget forløber som forventet. Der er fremdrift og tiltaget virker som tiltænkt.
- Gul farve indikerer, at tiltaget ikke forløber som forventet. F.eks. manglende fremdrift. Justeringer af tiltaget overvejes.
- Rød farve indikerer, at tiltaget er udfordret alvorligt eller gået i stå af omstændighederne, som kræver handling fra andre en projektlederen.
- Blå farve indikerer, at tidsplanen for tiltaget er ændret siden Naturhandleplanen blev godkendt.
- Grå farve indikerer, at tiltaget ikke er igangsat og er i overensstemmelse med planen for perioden af indsatsen.

Inddragelse

Relevante interessenter såsom Grønt Forum, Naturstyrelsen og Nationalpark Skjoldungernes land m.fl. inddrages i arbejdet med prioritering og udmøntning af naturhandleplanens indsatser. Grønt Forum er bl.a. inddraget i forarbejdet til naturplejeplaner for Græse Ådal, Skuldelev Ås og Kildeskåret. Danmark Naturfredningsforening (DN) Frederikssund er bl.a. inddraget i konkrete projekter som et frivilligt le-laug f.eks. for Kildeskåret samt samarbejdspartner for offentlige arrangementer som f.eks. bioblitz for Flagermus i Græse Ådal. Alle konkrete tiltag sker i samarbejde med lodsejer og på frivillig basis.

Økonomi

Nærværende sag har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Bilag

- [Bilag 2 Projekter for indsatser i Naturhandleplanen 2023](#)
- [Bilag 1 Fremdrift for indsatser i Naturhandleplanen 2023](#)

[36 - Anmodning om sag vedr. genbrug af regnvand](#)

Resume

Plan og teknik samt Klima, natur og energi skal med denne sag tage stilling til en anmodning vedr. mulighederne for opsamling og genbrug af regnvand, både for kommunen, private og virksomheder, eventuelt i samarbejde med Frederikssund Erhverv og Klimarådet.

Indstilling

Administrationen indstiller til Plan og teknik samt Klima, natur og energi, at:

1. Beslutte, hvorvidt der skal udarbejdes en sag.

Historik

Beslutning fra Plan og teknik, 3. april 2024, pkt. 59:

Udvalget besluttede, at der skal udarbejdes en sag.

Fraværende: Michael Tøgersen (I)

Beslutning

Udvalget besluttede, at der skal udarbejdes en sag.

(Jvf. styrelsesvedtægten behandles sagen i Plan og teknik.)

Sagsfremstilling

Plan og teknik samt Klima, natur og energi skal med denne sag tage stilling til en anmodning om en sag vedr. mulighederne for opsamling og genbrug af regnvand, både for kommunen, private og virksomheder, eventuelt i samarbejde med Frederikssund Erhverv og Klimarådet.

Byrådsmedlem Jørgen Bech (V) har den 19. marts 2024 anmodet om at få en sag optaget på dagsordenen til Plan og teknik samt Klima, natur og energi.

Byrådsmedlem Jørgen Bech (V) anfører flg. i anmodningen:

"Jørgen Bech stiller forslag om at fagudvalgene

KNE og P&T, på et fagligt kvalificeret grundlag, drøfter og beslutter muligheder for at øge kendskabet og udbredelsen af mulighederne for opsamling og genbrug af regnvand, både for kommunen,

private og virksomheder, eventuelt i samarbejde med Frederikssund Erhverv og Klimarådet.

Genbrug af regnvand til bilvask, toiletskyl, tøjvask, havevanding m.m. er en rigtig god ide, både fordi det reducerer forbruget af rent drikkevand til formål, der ikke kræver rent drikkevand. Regnvand er på den måde en ressource, og kan overordnet set medvirke til kommunens klimahandleplan.

F.eks. kan man for ca. 35.000 kr. få et komplet regnvandsanlæg til et enfamilieshus til at opsamle og genbruge regnvand. Dermed kan en familie erstatte drikkevand med regnvand til flere formål, og dermed spare mange tusinde liter drikkevand, ved at bruge regnvand til toiletskyl, tøjvask og havevanding m.m. Toiletskyl står for godt 25% af vores samlede vandforbrug i en familie. Samlet vil en familie med et regnvandsanlæg kunne spare op til 50% af drikkevandsforbruget, ved at bruge regnvand til toiletskyl, tøjvask og andet. Det er naturligvis nemmest og billigst at installere ifm. nybyggeri.

Der er mange tilsvarende muligheder i kommunale bygninger samt hos virksomheder, der f.eks. også har brug for at vaske køretøjer og maskiner m.m.

Brug af regnvand, som erstatning for drikkevand til andre formål end drikkevand, er en god metode til genbrug af vand. Mange private husejere har allerede installeret regnvandstanke, der opsamler regnvand, så det kan genbruges til fx tøjvask, toiletskyl og havevanding. Der findes også eksempler på boligforeninger og virksomheder, der opsamler regnvand fra tage og genbruger det til toiletskyl og/eller tøjvask.

Ved anvendelse af regnvand og ved planlægning af projekter, der skal håndtere og integrere vand i byer eller på rekreative arealer, er det vigtigt at sikre, at projektet ikke medfører sundhedsmæssige risici.

Jeg er klar over at der ikke er lovhjemmel til at kræve sådanne anlæg, men klimahandleplanen forudsætter jo at kommunen går forrest. Kommunens muligheder for at støtte genbrug af regnvand, både i lokalplanlægning og i byggesagsbehandling kan f.eks. være at informere, støtte og hjælpe private og virksomheder med henblik på at fremme brug af regnvand, der hvor rent drikkevand ikke er strengt nødvendigt. Især er der en problematik i forhold til vandafledningsafgifter, som bør kunne løses i samarbejde med NOVAFOS.

Jeg vedlægger et link fra klimatilpasning.dk til jeres inspiration

<https://www.klimatilpasning.dk/sectorer/vand/regnvand-som-ressource/genbrug-af-regnvand/>

Denne portal er forankret i Miljøstyrelsen og er et tværgående samarbejde med en række ministerier, styrelser og interessenter, herunder Kommunernes Landsforening og Danske Regioner."

Udvalget bedes beslutte, hvorvidt der skal udarbejdes en sag.

Inddragelse

Da det er en anmodningssag, er inddragelse ikke vurderet relevant på nuværende tidspunkt.

Økonomi

Nærværende sag har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

- Digeprojekt i Kulhuse er påklaget og afventer klagenævnet. Byrådet besluttede 29. januar 2024 at give tilladelse til oversvømmelsesbeskyttelse af Kulhuse. Afgørelsen blev påklaget til Miljø- og fødevareklagenævnet. Klagerne har opsættende virkning og projektarbejdet sættes derfor i bero. Klagenævnet har en sagsbehandlingstid på op til 6 måneder på kystbeskyttelsessager.

Bilag

- Sagsliste til Klima, natur og energi 2024

38 - Underskrifter

Beslutning

-

Sagsfremstilling

Dette punkt erstatter det fysiske underskriftark.

Når der trykkes "Godkendt" svarer det til, at underskriftarket er underskrevet